

God kulør på huset

At sætte farve på sit bevaringsværdige hus kræver omtanke. Alt for tit ser man forkerte og skrigende farver – men heldigvis holder farver kun en 5-10 år, så skaden er begrænset. Ude i de langlandske landsbyer, på gårde og huse af bindingsværk, var det oprindelige, at alt blevet kalket "over stok og sten", dvs. over det hele. Det går man aldrig galt med. Men sort opstreget bindingsværk med hvidkalkede eller helt lyst gule tavler er også OK; det er dog fynsk. Derimod hører stærke kulører ikke hjemme her. Tavler og tømmer i stærke farver overlevede fra 16-1700-tallets farveglæde i Østjylland i egnen mellem Kolding og Randers. Det øvrige land blev præget af 1800-tallet kalk og diskrete farver.

Det samme gælder byerne. En by som Rudkøbing var i hele 1800-tallet præget af hvidtekalk eller af empirens lyse jordfarver: Med et stænk okker eller lyserødt, lysegrønt eller lyseblåt. Klare, men aldrig stærke farver. Her og der ser man dog en mørkere gul kalkfarve, f.eks. i sprøjtehuset i Grønnegade. I 1700-tallet brugte Flåden en kraftig jernvitriol-farve, som man bl.a. ser på Nyboder. Herfra bredte farven sig til skipper- og søfartsbyer som Dragør og Skagen, hvor det blev den lidt lysere "skagengul". Også i købstæderne fik vi bygninger med okkerkalket murværk. Men i den store byggeperiode fra o. 1840 til 1870, som i høj grad har skabt helhedspræget i de fynske købstæder, brugte man senempirens lyse farver. Da man omkring 1920 fik sans for bindingsværket som "romantisk", begyndte nogle at male tavlene røde – eller lade dem stå i røde mursten. Og med hensyn til murstenshusene fra slutningen af 1800-tallet, skal man i farverne huske, at de pudsede eller malede detaljer i murværket har skullet ligne sandsten. Brug derfor enten lys grå eller sandfarve, der er lysere end murværket. Det samme gælder som regel de pudsede og kalkede huse (bortset fra døre og vinduer, der i 1800-tallet først var hvide, senere ofte brune eller

"hollandsk" grønne).

Det kan være svært at finde den rigtige farve. Men heldigvis har Langeland Kommune lavet en udførlig vejledning i gode farver til Rudkøbings gamle bydel. Den hedder "Rudkøbing i farver" og kan findes som bilag til Lokalplan 77, den bevarende lokalplan for den indre by. En anden mulighed er et skaffe sig det "farvekort", som Flügger har udgivet i samarbejde med Nationalmuseet og foreningen "Historiske Huse" (www.flugger.dk/farver-til-dit-hjem/farvekort).